

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibus, Qvarvm permultæ antehac nunquam
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm || Martii Et Aprilis

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10259

De annunciatione sanctissimæ Mariæ, Sermo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77384](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77384)

simi etiam & eruditissimi viri quandoquē dormitē) fuisse enunciata. Nam si maiori cum diligentia Euan-gelicos codices perpēdissent, nequaquam Iacobum minorem fratrem Domini, sicut Ioseph, sed Alphai proculdubio asseruissent: sicut & Iacobum maiorem, Zebedai filium, & Petrum Iona vel Iohannis, adstruere compulsi sunt.

Habes ergo meam, bone lector, hac de re sententiā: quam & te quoque, si pius es, si castitatis & sanctimonie amator, si beati Ioseph deuotus filius existis, secururū non ambigo. Plura autem, si Veronā in Episcopatu meo fuissem, super hoc forsitā collegissem, vbi & librorum mihi copia suppeditat, & adsunt nonnullarū Epistolarum scheda vltro citroque missarum, dum recolendae memoriae Iohannes Cochleus vir doctissimus, & de Christiana republica optimē meritis, adhuc nobiscū in humanis ageret. Nā memini hac de re inter nos multa & dicta & constituta fuisse. Hęc verō, quę per me nūc apud nobilissimū Polonię regnū Pontificium Legatum agentē, & libris ferē carentem, atq; assiduē huc illucque obequitantem, ac negocijs difficillimis implicatum, quasi ex memoria dici potuerunt, tu & benignē suscipito, & aequi bonique consulto. Vale.

SANCTI PATRIS NOSTRI IOHANNIS CHRYSOSTOMI ARCHIEPISCOPI CONSTANTINOPOLITANI, in sanctissime Deigenitricis Annunciationem

Oratio. Est in Metaphrasē.

Gen. 3.

Gabriel cur missus ad Virginem.

Rursus letitię nūcij, rursus libertatis indicia, rursum reuocatio, rursum reditus, rursum gaudia, rursum a seruitute liberatio. Angelus cum Virgine loquitur, quoniam serpens cum muliere locutus fuerat. Sexto, inquit, mense missus est angelus Gabriel a Deo ad Virginem desponsatam viro. Missus est Gabriel, vt totius mundi salutem nunciaret. Missus est Gabriel, vt scriptum reuocationis Adami afferret. Missus est Gabriel ad Virginem, vt mulieris dedecus in honorē conuerteret. Missus est Gabriel, vt puro sponso thalamum pararet. Missus est Gabriel, vt inter creaturam & creatorem spōsalia celebraret. Missus est Gabriel ad animatum palatium regis angelorum. Missus est Gabriel ad Virginem desponsatam quidem Ioseph, sed seruatam filio Dei. Missus est seruus incorporeus ad Virginem immaculatam. Missus est a peccato integer ad corruptionis expertem. Missus est lucernę splendor, qui iustitię solem nunciaret. Missus est nitor aurorę, qui diei lumen præcurreret. Missus est Gabriel, vt ostenderet eum, qui est in sinu Patris, in matris etiam vlnis gestari. Missus est Gabriel, vt indicaret, qui est in folio, in spelunca etiam iacere. Missus est miles, qui Imperatoris mysterium promulgaret. Mysterium, quod fide cognoscitur, & curiositate non inuenitur. Mysterium adorandum, non humana prudentia ponderandum. Mysterium diuinis, non humanis rationibus explicandum.

Sextus mensis.

Luc. 1.

In mense sexto missus est Gabriel ad Virginem. Quem sextum mensem dicit? Quem? Ex quo nimirum Elisabeth bonū accepit nuncium, ex quo Iohannem concepit. Vnde id planum fit? Ipsemet Angelus Virginem alloquens, sic interpretatur: Ecce Elisabeth, inquit, cognata tua, & ipsa concepit filium in senectute sua: & hic mensis est sextus illi, quę vocatur sterilis. Mense sexto, scilicet, cōceptionis Iohannis. Oportebat enim, vt miles anteciret: consentaneum erat, vt minister antecederet: æquum erat, vt index Domini præsentiam significaret. Mense sexto missus est angelus ad Virginem desponsatam viro. Desponsatam, non autem coniunctam. Desponsatam quidem, sed seruatam. Cur desponsatam? Nē celerius latro mysterium intelligeret. Nam per virginem quidem regem esse venturū improbus non ignorabat, quippe qui Esaię ipse quoque verba illa audierat:

Esa. 7.

Eccē virgo in vtero habebit, & pariet filium. Itaque singulas virgines obseruabat, vt vbi mysterium impleri animaduerteret, infamiam pararet. Idcirco Dominus per desponsatam venit. Quę enim desponsata fuerat, deinceps in manū sponsi tradenda erat. Mense sexto missus est Gabriel ad Virginem desponsatam viro, cui nomen erat Ioseph. Audi quid de hoc viro & de Virgine dicat Propheta; Dabitur hic liber ob signatus viro scienti literas. Id est, Virgo planē immaculata. A quo dabitur? A sacerdotibus utique. Cuius viro? Fabro Ioseph. * Hic Ioseph, fratres, claro prius iunctus matrimonio suscepit liberos? post autem, vxore repudiata, in castitate vixit, & liberos in disciplina & timore Domini

Esa. 29.

Cautē hoc lege. nam

ORATIO IN ANNUNCIATIONEM B. MARIAE &c.

401.
Ioseph etiam
virginem fu-
isse credi-
mus, quod
superius eui-
dentissimis
medijs co-
uicimus.

Domini educauit. Cum enim Paulus Apostolus ad Euangelij promulgationem proficisceretur, & vnus ex filijs eius reperisset Alium, inquit, Apostolorum vidi neminem, nisi Iacobum fratrem Domini, non ex Maria, sed ex Ioseph genitum.

Cum igitur sacerdotes casto Ioseph Virginem despondissent, eam illi commendarunt, nuptiarum tempus expectantes. Verum eam ipse suscipiens, integram erat conseruaturus. Id quod multo ante Propheta pronunciarat? Dabitur, inquit, liber ob signatus viro scienti literas, hoc est, matrimonio coniuncto, & dicit: Non possum legere. Cur non potes legere Ioseph? Non possum, inquit, legere, quia liber est ob signatus. Cui seruetur? Rerum omnium procreatori pro domicilio. Sed ad propositum reuertamur. Mense sexto missus est Gabriel ad Virginem. Qui profecto eiusmodi a Deo mandata accepit: Ades huc, Angelus, minister esto mysterij grauis & reconditi: miraculo inserui. Misericordia mea commotus, ad requirendum Adam, qui aberrauit, descendere festino. Peccatum prostrauit eum, qui ad imaginem meam factus est: corruptit opus manuum mearum: infecit decus a me confectum. Lupus deuorat aluminum meum. Exultat incola Paradisi. Vita lignum a flammae gladio custoditur. Clausus est locus deliciarum. Errantis me miseret. Hostem capi volo. Placet, vt virtutes omnes, quae in caelo sunt, mysterium hoc lateat, & tibi soli sit manifestum. Vade ergo ad Mariam Virginem. Vade ad animatam ciuitatem, de qua loquitur Propheta: Gloriosa, inquit, de te dicta sunt, ciuitas Dei. Vade ad Paradisum meam ratione praeditam. Vade ad portam Orientalem. Vade ad habitaculum Verbo meo dignum. Vade ad alterum caelum, quod est in terra. Abi ad nebulam leuem, & praesentiae meae illi nuncia integritatem. Abi ad sanctuarium mihi paratum. Abi ad thalamum diuinae humanitatis meae. Abi ad purum cubiculum ortus mei secundum carnem. Loquere in auribus arcae meae ratione praeditae, vt pareat mihi auditus ingressum. Caue offendas aut turbes animum Virginis. Templum illud diuinum modestè adi. Prima tua vox illi gaudium afferat. Dic: Aue gratia plena: vt ego miserear afflictam Euae.

Audiuit haec Angelus, & secum, vt par erat, haec cogitabat: Noua res haec est, cuius intelligentia nullis verbis explicari potest. Quem metuunt Cherubin, quem Seraphin inueneri non possunt, quem omnes Virtutes Angelicae comprehendere nequeunt, speciali quodam modo nunciatur cum puella Virgine conuersaturus, & propriae eius personae praesentia significatur, immo verò ingressus per auditum ei promittitur. Qui Euaem condemnauit? eius filiam glorificare tantoperè festinat? Ait enim: Vt pareat mihi auditus ingressum. Nunquid potest Virginitas vterus eum capere, qui comprehendere non potest? Verè mysterium magnum & venerandum. Sic Angelo cogitanti: Quid, inquit Dominus, turbaris, o Gabriel, nouitate rei? Nonne paulo ante missus es a me ad Zachariam sacerdotem? Nonne illi Iohannis ortum nunciasti? Nonne incredulo sacerdoti poenam intulisti? Nonne senem taciturnitate mulcisti? Nonne quae tu pronuciasti, ego rata habui & comprobauit? Nonne nuncium tuum res ipsa consecuta est? Nonne sterili concepit: vterus paruit? sterilitatis morbus discessit? naturam fugit inertia? Quid est, quod ego non possum efficere? Cur igitur dubitas? Tunc Angelus: Naturam, inquit, errores, Domine, corrigere, morborum nebulam dissoluere, membra mortua ad vitalem vim reuocare, naturam praecipere, vt liberos gignat, a certis membris sterilitate remouere, senescentem stipulam ad viridem formam reducere, terram infœcundam statim efficere manipulorum matrem, solitum est tuae virtutis opus. Testis est Sara, tum Rebecca, post autem Anna: quae cum graui sterilitatis morbo laborarent, abs te liberatae sunt. Virginitatem verò sine viri congressu parere, superat naturam leges, & praesentiam tuam in puella denunciat, vt quem caeli terraeque termini non capiunt, Virginis vterus comprehendat. Quomodo, inquit Dominus, me tabernaculum Abrahæ potuit continere? Quomodo, inquit Angelus, hospitalitatis pelagus habebat. Verum illic, o Domine, te conspicuum Abrahæ praebuisti in ostio tabernaculi, & pertransisti, qui omnia comples. Quomodo autem feret Maria diuinitatis ignem? Solium tuum ardet splendore illustratum, & virgo te ferre poterit, vt non comburatur? Silasit, inquit Dominus, rubum ignis in solitudine, laedet omninò Mariam quoque praesentia mea: sin ignis ille, qui diuini ignis mei praesentiam significabat, rubum potius irrigauit, quam combussit, quid de veritate dices, non in igne flammae, sed in pluuia specie descendente?

Tunc Angelus Dei iussa faciens, Virginem adiit, & clara voce: Aue, inquit, gratia plena: Dominus tecum. Non est amplius diabolus contra te. Vbi enim prius hostis ille vulnus infixit, illic medicus adhibet medicamentum. Vnde mors ingressus principium

Epitheta
illustria S.
Mariae.

Ephes. 2.

pium habuit, indè vita sibi aditum patefacit. Per mulierem mala fluxerunt, per mulierem emanant bona. Aue, gratia plena. Nè te pudeat, quòd mulier causa damnationis extiterit. Tu enim Iudicis & redemptoris mater existes. Aue, gratia plena, quæ mundi paries Saluatorem. Aue, gratia plena, genitrix vitæ, quæ mortem delebit. Aue, animatum Dei templum. Aue, cæli terræque pariter domicilium. Aue naturæ illius, quæ comprehendere non potest, amplissimum habitaculum. Per hanc adest, charissimi, egrotantibus medicus, in tenebris confidentibus illuxit iustitiæ sol, tempestate iactatis factus ancora, portusque tutissimus, Deo inuisis & inimicis reconciliatio, captiuus redemptio, in bello versantibus munitissimum propugnaculum. ille nimirum, qui est pax nostra. Quæ quidem pace vitam detur nobis frui, per gratiam eiusdem Dei nostri Iesu Christi. Cui gloria & imperium cum Patre & sancto Spiritu, in secula seculorum, Amen.

VITA S. HERMELANDI NOVIOMAGENSIS,
PRIMI ABBATIS ANTRENSIS, GRAVITER ET BONA

fide conscripta, licet auctor suum nomen reticuerit. Sed quia sermone parum grato usus est, quisquis ille fuit, aliquanto Latinius, plerumque etiam paraphrasticòs, interdum adstrictius eam expressit F. Laurentius Surius.

PROLOGVS.

Veilitas hi-
storiarum
sacrarum.

Hinc appa-
ret fides
huius histo-
riae.

Acrosancta mater Ecclesia excellentium Patrum, quos diuina gratia fretos auxilio, ex antiquo illo serpente palmam retulisse latatur, & post huius vitæ emensa curricula incircumscripta Diuinitatis luce incõparabili in omnem æternitatem fruituros nõ ambigit, res præclare gestas non verborum phaleris, comptæque dictionis lenocinijs, quæ non multum ab adulatione abhorreere videntur, sed simplici narrationis serie ad posterorum notitiam transmittendas consultè quidem instituit atque decreuit. Nam cum illi iam ad cælos translati, sub hominum adspèctum non cadant, lectione & recitatione eorum, quæ de illis conscripta sunt, quasi humanis obtutibus representari videntur. idque vt fortia illorum facta & præclara facinora dum mortales imitanda pro viribus suscipiunt, virtutibus augeantur: aut certè dum se ad illorum excellentiam pertingere non posse conspiciunt, sibi ipsis ex vera animi humilitate vilescant. Atque hinc sanè perspicuum fit omnibus, qui rectè sapiunt, eos, qui pia animi affectione ducti, sanctorum hominum vitas studiosè literis commendant, premio dignos: contra verò eos, qui cum possint, siue socordia siue incuria id negligunt, à culpa abesse non posse. Quod cum multum diuque apud me cogitasset, fratres quoque me magnoperè obsecrarent, constitui quidem beati viri Hermelandi (qui ab Germaniæ oris ad nos accedens, tanquam alter quidam Benedictus fulsit virtutibus) res gestas, quas partim visu, partim relatione fratrum didici, in scripta referre: sed duo se mihi objiciebant impedimenta: nè aut temeritatis arguerer, si rudi stylo id attentarè, & nulla ferè eruditione præditus, tanti patris actus incõdito sermone digererem: aut improbus etiam & impudens non immeritò viderer, si per deuita quæque erraticus viator incedens, viri sanctissimi, qui à recto itinere nusquam deflexit, vitam alijs vellem imitandam proponere, quam ego minimè imitarer. Hoc ego gemitu ocio dèdere mihi visus sum: at tandem fratrum precibus pulsus, opus, quod iam diu subterfugere deliberaueram, sancta fretus obedientia & misericordia præpotentis Dei, aggressus sum, & quæ ipse donaret, stylo exaranda suscepi, obnixè rogans eos omnes, qui hanc lucubratiunculam legere non dedignabuntur, nè ex oratione impolita sanctissimi patris gesta metiantur: sed in suis precibus memores sint opusculi huius inepti auctoris, vt à pio iudice peccatorum veniam & beatitudinis coronam consequatur, & ipsi pro precibus benignè fufis, à Christo vitam obtineant sempiternam.

VITAE